

5. Планування аудиту, його стадії та процедури (домовленість про аудит; планування аудиту і його необхідність; план аудиту; програма аудиту; аудиторські процедури, їх види ; етапи аудиту і їх суть).

6. Аудиторські докази та робочі документи аудитора (поняття аудиторських доказів та основні вимоги до них; види аудиторських доказів; поняття робочих документів аудитора та порядок їх зберігання).

7. Аудит окремих видів активів, пасивів та фінансової звітності підприємств (аудит основних засобів та нематеріальних активів, запасів, грошових коштів, валютних операцій, дебіторської заборгованості; аудит витрат, доходів, фінансових результатів, капіталу і зобов'язань).

8. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи (поняття підсумкових документів аудитора; відмінність та необхідність аудиторського висновку та аудиторського звіту; види аудиторських висновків).

Об'єктами контролю знань є:

- систематичність і активність студентів на практичних і семінарських заняттях;
- виконання студентами завдань для самостійного опрацювання;
- виконання студентами модульного завдання.

Навчальним планом даної дисципліни та відповідно до наказу «Про введення змін та доповнень до Порядку оцінювання знань студентів з урахуванням поточної успішності» № 589 від 02.10.2002 р. для студентів заочної форми навчання передбачено виконання контрольних робіт.

Результатом вивчення дисципліни «Аудит» повинно стати не тільки засвоєння знань з теоретичних основ функціонування інституту аудиту в ринкових економічних умовах та набуття практичних навичок самостійного творчого мислення при підготовці та проведенні аудиторських процедур, а й осмислення того факту, що аудитори у всьому світі виконують важливу суспільну функцію підтвердження достовірності фінансової інформації та допомагають користувачам приймати правильні рішення стосовно управління фінансово-господарською діяльністю суб'єктів підприємництва.

О. Ю. Марищук, викл.,
О. О. Феденко, ст. викл. кафедри
іноземних мов ФЕФ

ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ІНТЕРАКТИВНОМУ ЗАНЯТТІ

Як оцінювати роботу студентів під час проведення занять, які підтвердили, що студенти справді набули необхідні знання, уміння і навички, сформулювали у себе значущі для сучасного життя цінності та компетентності. Ці важливі проблемні питання спонукають педагогів переосмислювати критерії оцінювання навчальних досягнень студентів, наприклад, у інтерактивному навчанні.

Інтерактивне навчання — це специфічна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету — створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність.

Суть інтерактивного навчання полягає у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної активної взаємодії всіх учасників. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і студент і викладач є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації. Воно ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створення атмосфери співробітництва, взаємодії, дає змогу педагогу стати справжнім лідером дитячого колективу.

У розробці підходів для оцінювання першим кроком є чітке формулювання завдань оцінювання. Традиційно це такі завдання:

- показати студентам, як вони досягли мети уроку;
- визначити найкращих за результатами студентів;
- стимулювати мотивацію студентів до навчання й отримання знань;
- визначити рівень здібностей студентів;
- з'ясувати, чи є необхідність у додатковому навчанні або «перенавчанні»;
- поставити оцінки.

Таке оцінювання завдань зберігає свою актуальність і на інтерактивних уроках, але поруч з ним перед викладачами постають і нові проблеми. Так, на такому занятті викладачі інколи, повідомляючи студентам завдання, заздалегідь інформують їх про критерії, за якими воно буде оцінюватися. Такий засіб дає можливість досяг-

нути більшої ефективності навчання. Іноді викладачі здійснюють відкрите оцінювання результатів навчання самими студентами.

Нові стратегії оцінювання повинні показати рівень оволодіння навичками мислення і комунікації, вирішення складних проблем і використання правових й інших соціальних інструментів. Оцінювання повинно бути тісно пов'язано з процесом навчання хоча б тому, що студенти засвоюють власне те, за що їх оцінюють. Отже, методика перевірки знань, умінь та навичок має відповідати меті та методиці викладання курсу. Якщо для перевірки знань існують традиційні способи оцінювання, то перевірка навичок вимагає набагато більше часу, а оцінити виховний ефект програми безпосередньо на занятті практично неможливо. Цінності, особисте ставлення проявлятимуться в реальному житті; завдання ж викладача — надати студентам можливість проявити і захищати власну думку в будь-яких «навчальних ситуаціях», в аудиторії та поза університетом.

Ми вважаємо, що оцінювання досягнень студентів повинно мати потрійний характер: викладачам рекомендовано перевіряти роботу студентів і її результати відразу після закінчення засвоєння матеріалу, що міститься в розділі програми, а також в кінці семестру і навчального року. На відміну від існуючих сьогодні думок про відмову від поточного оцінювання на інтерактивних уроках, викладачеві треба приділяти більше уваги поточному оцінюванню роботи студента під час заняття (а також оцінюванню домашніх робіт), аніж тестами у кінці семестру. Діагностична і класифікаційна цінність такого «м'якого оцінювання» є важливою на інтерактивних уроках. Варто також дбати про те, щоб оцінювання не заважало самому процесові навчання: воно повинно виконувати допоміжну функцію, а не бути окремою пріоритетною функцією викладача.

Важливо пам'ятати, що завданням викладача є швидше створення умов, за яких позиції зацікавленості, відкритості, відповідальності студентів у навчанні та їхні особисті риси можуть розвиватися й усвідомлюватися. Цьому сприяють:

- включення до пріоритетів оцінювання самого процесу навчання, тобто того, як проходить робота студента, — на відміну від оцінювання лише результатів роботи;

- оцінювання студентів, яке опирається на чіткі критерії, що дозволяє студенту взяти відповідальність за роботу та її результати, а також уможлиблює самооцінку роботи та її результатів. При цьому бажано, щоб студенти мали можливість ознайомитися з критеріями оцінки перед початком роботи, а не після її виконання;

- оцінювання досягнень студентів, незалежно від того, чи вони значні чи скромні — якщо вони є результатом справжніх зусиль студента;
- оцінювання зусиль, які студенти вкладають у навчання один одного, у співпрацю;
- пропонування індивідуальних і групових завдань, які студенти виконують самостійно, проходячи етапи пошуку, відбору і критичного аналізу, узагальнення і записування результатів своїх досліджень;
- заохочення студентів до самооцінки, внаслідок якої вони краще пізнають себе, свої можливості і сфери, які потрібно розвивати (почуття власної вартості, що спирається на реальне бачення власної особи);
- ініціювання дискусій, які дають змогу студентам формулювати власні погляди і модифікувати їх;
- підтримка ініціатив та ідей, запропонованих студентами самостійно.

Багато оцінювати також те, як студент бере участь у навчальній діяльності — його активність на уроці, спосіб спілкування з товаришами, готовність до співпраці і прийняття відповідальності, дотримання правил обміну думками та інших норм поведінки на заняттях.

Ю. О. Матвієнко, асистент кафедри педагогіки та психології

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ З КУРСУ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІКИ» (МВЕ)

У практиці вищої школи під поняттям навчального процесу традиційно розуміється діяльність, яка передбачає оволодіння загальними способами дій в сфері наукових понять, що спонукається адекватними мотивами, які можуть бути мотивами здобуття узагальнених способів дій, або мотивами власного зростання, власної вдосконаленості.¹

У вищому навчальному закладі до організаційних форм відносять: лекції, практичні заняття, семінари, індивідуальну і самостійну роботу. Сам процес навчальної діяльності охоплює як діяльність викладача (навчання), так і діяльність студентів (учіння). При чому в навчальній діяльності (учінні) обов'язково студент

¹ Зимняя И. А. Педагогическая психология. Учебник для вузов. Изд второе, доп., испр. и перераб. — М.: Издательская корпорация «Логос», 1999. — 192—193 с.